

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — —
letni 6, 50 — —
mesec 2, 20 — —

V upravnih listih prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — —
letni 5 — —
mesec 1, 70 — —

Na pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
ziških ulicah št. 2, L, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 204.

V Ljubljani, v petek, 5. septembra 1902.

Letnik XXX.

Zmaga katoliško-narodne misli v Šenčurji.

Liberalne priprave.

Pred dvema mesecema je imel dr. Brejc shod v Naklem. Ondi je bilo liberalcem grozdje prekislilo, da bi se bili na shodu očitno pokazali, še manj pa razgrajali; v Naklem nimajo nobenega pristaša, ki bi jih bil o terenu informiral, zato jim poskus shoda razbiti niti na misel ni prišel. Pač pa se je v soboto pred shodom v Pirčevem glasilcu čitalo nekaj temule podobnega: V Naklo si Brejc že upa, ker je klerikalna trdnjava, naj pa svojo srečo poskusi tudi v Šenčurji ali Žabnici, potem bo videl, po čem je poper; v teh dveh narodno-naprednih trdnjavah je klerikalni shod nemogoč.

Pred dobrim tednom pa poči po Kranju glas, da bo prihodnjo nedeljo ravno v Šenčurji dr. Brejc v zvezi z dr. Krekom priredil shod. Liberalci so se spomnili svojih zgoraj omenjenih groženj in sedaj jih treba realizirati. Splošno presenečenje! — Kaj začeti? Organizujmo se, pišimo na vse kraje, celo gorskim vasicam cerkljanske fare ne prizanesimo, zbornajmo skupaj vse, kar v kranjskem sodnem okraju liberalno leze in gre, in ni vrag, da shoda ne razbijemo.

Rečeno, storjeno. Pisma romajo v Dvorje in na Bernik, v Češevk in na Pšato: „Napredni junaki na dan, v nedeljo 31. t. m. je naša naloga, — kajti obljube treba splovnati, — da razbijemo klerikalni shod v Šenčurji.“

Znani Gašper Eržen po Kranju bahato govori, da ima v okolici 300 volilcev na razpolago, iz Kranja pa jih odpošlje nad sto, tedaj je popolno nemogoče, da pride kateri izmed govornikov do besede.

Napredni junaki.

Pride angelska nedelja. Po drugi uri popoldne začno od vseh strani prihajati avizirani junaki. Lepo bi se čitalo, da bi priobčili o vsakem životopis; ker bi pa dopis na ta način preveč narastel, podajmo samo nekaj imen, celo čas rojstva njihovega zamolčimo, ker ga ne vemo; kraj pa lahko povemo.

Vojskovodja naj se imenuje Ciril Pirc iz Kranja. Ker je bil pri Anžonovcu v Poljanski dolini tako srečen, da je prišel do besede in svoj govor tudi srečno končal, je dobil pogum, tudi v Šenčurji svojo srečo poskusiti. Azistirala sta mu izborni blagajnik bolniške blagajne Kokalj in tiskar Lampret; da tudi uradništva mestne hranilnice ni manjkalo in da sta tudi prikorakala sinova nekega brivca, se razume. Sto vseh sicer ni bilo, pač pa jih je bilo vsaj desetino... Vsi so prišli, enega le ni bilo, tistega namreč, ki je poprej najbolj oznanjeval razbitje shoda. In ti, ki so prišli, bili so sami junaki, katerih vsak bi bil kakor rod Fabijev zmožen načelovati vojski zoper klerikalce. Kakor pa so bili to hrabri možje, moramo jim dati tak testimonium paupertatis, da jih neki Kuralt iz Šenčurja v razgrajanju daleč prekaša. Škoda, da so iz mesta, pa kakor se je pozneje pokazalo, tako slabo shode razganjajo; mislili smo, da imajo v Kranju boljše šolo.

Dvorje in Cerklje sta zastopala gosp. Podgoršek in Ločan ml., zopet oba vrla junaka, prvi oborožen z revolverjem, drugi pa z britko sabljico spičastega jezika, ki se je pa takoj skrhalo, ko mu je neki mož iz naših vrst nekaj prav malenkostnega v misel vzel. Tudi Češevk ne sme zaostati, zato se potrudil med kričače ondotni general brez armade, piše se Hacin. Voglje so bile zastopane po načelniku tamošnje požarne brambe, ki je pa šla, ne vemo, ali v začasni ali stalni pokoj.

Viri nam imenujejo pred vsem te junake, sodelovalo je še več drugih, ki pa so manj važni za zgodovino šenčurskega shoda, zato jih prepustimo pozabljivosti.

Shod — Ponesrečen naskok.

Shod se je pričel ob pol 4. popoldne. Od naše strani je bil izborni obisk. Udeležili so ga niso le domačini, prišli so nanj volilci iz vsega kranjskega sodnega okraja. Prišlo je samo iz cerkljanske župnije nad sto volilcev. Dobro so bile zastopane Predoslje, Preddvor, Smednik, Smartno, Velešovo, Naklo in, kar nas je zlasti obveselilo celo tolikanj „napredni“ Kranj je poslal lepo število naših somišljenikov na shod. Bil je

pravi gorenjski tabor. Shodu je predsedoval g. dekan Koblar, vlado je zastopal g. baron Schönberger; prisostvoval je tudi kvartet orožnikov.

G. predsednik v jedrnatih besedah pozdravi zborovalce in da takoj na to besedo dr. Brejcu. Prišel je odločilen trenotek — sedaj ali nikoli. Komaj dr. Brejc spregovori, kar zaženo na dano znamenje liberalni junaki huronski krik, ki pa nima zaželjenega vpeha. Kajti naši vrlji možje planejo nanje in trda bi se jim bila godila, da jih niso ščitili orožniki; pogum jim upade, nekaj jih precej odide. Naskok je spodletel. Pirc se v silni razkačenosti pririne do govorniškega odra, potegujoč se med potom za svojo pošteno barvarsko obrt. Ves utrujen prejenja s kričanjem, izvleče iz žepa list papirja, za podlogo mu služi sobotni list njegovega organa in odslej naprej začne igrati ulogo »Gorenjčevega« porođevalca. Zadržanja je lepega.

Za njim pritirajo in od vseh strani obirajo njegovo desno roko šenčurskega Kuralta. Pod okriljem dveh orožnikov imata oba, vrhovni in podpovejnik mirno zavetje in potrpežljivo prenašata klerikalno zlobnost do konca zborovanja.

Odslej je od liberalne strani vladal mir. Omenili bi le še kratki prizorček, v katerem je ulogo glavnega junaka prevzel dvorjanski Podgoršek. Ko so namreč naši možje zapazili, da ima revolver in celo z njim preti, so odločno zahtevali, da ga orožnik odstrani. Revež je moral hočeš nočeš z njim od zborovanja.

Govor dr. Brejca.

Po tem prizoru se je vršilo zborovanje v najlepšem redu. Liberalci so bili poraženi, mi zmagovalci smo pa navdušeno pritrjevali izbornemu govoru dr. Brejca. Če je semtertje Pirc kako vmes povedal, ga je naš poslanec vselej takoj prav pošteno plačal. Ko je na kratko omenjal dogodke v dežel. zboru in pohvalil Kuralta, da se toliko zanima za občinske bike in ga potolažil, da je stvar glede te podpore rešena, je nadaljeval nekako takole: Liberalci so sprva vpili, koliko krivico smo napravili deželi z obstrukcijo, češ da je dežela oškodovana in da se ne bo delilo nobenih podpor; toda to umazano sredstvo za agitacijo proti nam jim

je ušlo iz rok, kajti deželni odbor že deli podpore. Liberalci so mu vajljivo nasvetovali, da naj nič ne da, hujskali so na gospodarski bojkot proti celi deželi. »Narod« bojkota kar pričakati ni mogel; kako veselje ga je navdajalo, ko je deželni odbor spočetka nekaj prošelj zavrgel. A zdaj? Zdaj piha druga sapa v dež. odboru, liberalci so se sami zbalii svojih lastnih nasvetov, kajti podpore že teko.

Saj je tudi misel izstradati deželo preneumna. Če bi tudi liberalci to želeli, vlada bi ne smela pritrjeti. Če bi se Hein skladal s tem nasvetom, bi mu posvetila dežela ne kake knjige kot »dobrotniku dežele«, ampak — iz dežele. Tak deželni predsednik, ki bi pritrjil gospodarskemu izstradanju dežele, bi zaslužil, da se ga pensionira, toda brez penziona. (Viharno ploskanje.) Ker je namera deželo izstradati liberalcem izpodletela, polastila se jih je popolna zmedenost. Le tej zmedenosti je pripisovati, da je dr. Tavčar začel celo škofa klicati na pomoč, češ on naj stranko pomiri; tistega škofa, ki ga njegovo glasililo dan na dan blati. Tudi vlada še ni prišla k sapi. Hein je slabo začel, še slabše nadaljuje, on se ni še prav nič naučil. Svetujem mu, naj se nikar ne šali z ljudstvom. Bilismo, ko njega še ni bilo, in bomo ostali, ko ga več ne bo. Narodov se ne odstavljajo, pač pa so se že večji možje, kot je baron Hein, moralim akniti ljudski nevolji. Stvaritako stoji, da se bo vladalo aliz ljudstvom in za ljudstvo — ali pa sploh ne. (Burno odobravanje. Klici: Živio dr. Brejc!)

Govornik preide na znano nezaupnico iz Anžonovčevega dvorišča rekoč: Če bi par ponočnjakov šlo po Kranju in vpilo, da Kranju mora biti konec, ali bi ga bilo zato res konec? Ljudje bi se jim smejali rekoč, saj ne vedo, kaj delajo. Tako je tudi z ono nezaupnico. Če mi par lačnih Tavčarjevih koblic v zvezi z liberalnimi Žirovci, Žabničani in Kranjci da nezaupnico, je to otročarija, kakoršnih si dr. Tavčar v svojo zabavo lahko še več privoščiti, njih vrednost pa je tolika, kakor one muhe, ki je na vo-

LISTEK.

Velikomestne slike.

II.

Vedeževalka.

»Hvala lepa vedeževalki (zatem ime in naslov). Vse se je zgodilo tako!«

Menim, da se težko najde človek, ki bi bil tako neumen, da bi verjel, da je te vrstice dala objaviti v časniku res kakšna oboževalka moderne Pythije v znak hvaležnosti; najbolj priprost človek vé, da te »zahvale« med inserati raznih listov niso drugzega, kot zvita reklama. Popolnoma dovolj je naznaniti naslov — zlasti med ženskim svetom se tudi v dvajsetem stoletju dobi marsikatera taka, ki se razveseli teh naslovov.

Izkušena vedeževalka, ki je vsaj na precej dobrem glasu, ima cel dan dosti opravila. Kaj še-le potem, če kdaj »ugane« kakšno reč! Kakor blisk se razširi ta novica v vseh krogih, ki se zanimajo za take stvari. In potem ima še več opravila in za služka.

Že na vse zgodaj se oglašajo prvi obiskovalci. Vsi sloji ljudstva so zastopani, zlasti ženstvo, kakor smo že omenili. Nedorasle deklice, neizkušene gospodične, ki že čakajo snubačev, in ki bi rade izvedele od te modre žene, če se ne varajo v svojih upih; dalje zanimive vdove, ki bi tudi rade vedele, kaj jih še čaka — zaljubljen svet vsake vrste, mlado in staro, premožno in ubogo se preriva pred sobo slavne gospe in ne redko se ustavi celo kakšna imenitna kočija pred hišo, iz katere pride gospa z velikim pajčolanom, da izgine urno in nenadno v sobo k moderni Pythiji. Gospodov ni dosti videti med čakalci, dasi se taka preprokavalka večkrat pobaha, da je n. pr. že pred petindvajsetimi leti prerokovala kakemu gospodu, kako imenitno čast bo še dosegel. Sicer pa gospodje prihajajo sem bolj zaradi gospi in gospodičen. — — —

Imenitna gospa se vede silno resno in svečano pri svojem delu. Varo, oprezno pa počasi, silno počasi mora ravnati. No, kmalu ji razodenejo navivna srca vse svoje skrivnosti, ker jim stavi zvita in čudna vprašanja, a vedno po istem načinu. In potem naznani

veselega ali žalostnega obraza srečo ali nesrečo. — — — Udano in zaupno poslušajo obiskovalci modro ženo, vržejo krono v leseno skledico na mizi in se poslovo žalostni ali pa polni upov v srcu. — — —

Mnogo zla je že napravila ta vedeževalka, mnogo žensk pripravila v obup, celo v smrt, razdrila že srečo v marsikaterem zakonu. — — —

Za to se pa prorokinja dvajsetega stoletja ne zmeni dosti. Mirno in zadovoljno prešteje zvečer krone v skledici — 50, 80, celo 100 in še več — da potem prihodnji dan prične svoje plodonosno delo iznova. —

III.

Posredovalka v ženitvenih razmerah.

»Kdor hoče dobiti hitro in gotovo bogato nevesto ali ženina, naj se obrne pod šifro »Izkušena« na uredništvo lista.«

V uredništvo lista pride vsak dan postarna, precej rejena gospa. Ženska je kakor ustvarjena za posredovalko. Z obraza se ji namreč bere lokavost in zvitost. Vsak dan pride torej ženska v uredništvo in bere pisma pod šifro: »Izkušena«, — 5 do 6 na

dan. Počasi, kakor ji dopuščajo noge, ki morajo nositi precejšnjo težo, gre iz uredništva in zamišljeno stopa po ulicah proti svojemu stanovanju, ki leži precej daleč v nekem predmestju. Doma se zadovoljno usede na naslonjač, natakne velike očala na še večji nos in prebira počasi in pazljivo došla pisma.

»Vedno ista pesem«, mrmra ženska sama s seboj in vzame drugo pismo. »Nič denarja — pa bogato« partijo«. Odkod hočem vzeti bogate neveste in ženine. Saj jih ne pobiram na cesti«.

Nekdo pozvoni.

Gospa pogleda na uro. Začele so se »vizite«. Skoro potem vstopi mlad mož — bojazljivo, malo ga je vendar sram. V roki ima dopisnico, po kateri ga je bila pozvala gospa k sebi. Posredovalka nekoliko pomisli.

»A, — se že spomnim«, pravi potem. »Prosim, le naprej!«

Oba stopita v jednolično opravljeno sobo »sprejemnico«.

»Vi, mladi gospod, bi radi dobili primerno, bogato nevesto«, vpraša častita gospa.

lovem rogu sedela in se bahala: »Mi orjemo«. (Bučno odobravanje.) Stakimi papirnatim strelami dr. Tavčar klerikalnega zmaja še ne bo ubil. (Klici: Nikdar ne!) Ko je vsestransko pobil ugovore liberalcev, je končal svoj govor ob največjem navdušenju svojih volivcev. Lahko je ponosen z vseh odhodim. Ljudstvo ga je spoznalo in prepričan naj bo, da bo šlo pri bodočih volitvah še z večjim navdušenjem zanj na volišče. Ljudstvo hoče odločnosti od svojih poslancev.

Precej po govoru je dal g. predsednik na glasovanje sledečo resolucijo:

Na shodu v Šenčurji v ogromnem številu zbrani volilci izrekamo popolno zupanje svojem izboru poslancu dr. Brejcu in ga prosimo, da tako dolgo z drugimi katoliško-narodnimi poslanci-tovariši vstrajana na potu najstrožje obstrukcije, dokler mi, kitvorimo ogromno večino volilcev, nedobimo istih pravic v deželi, kakor jih ima 50 nemških plemičev, zvezanih s pesčico slovensko-nemških liberalcev. Ob enem odločno zahtevamo razširjenja volivne pravice.

Resolucija je bila soglasno sprejeta z dolgotrajnimi klici: »Živio dr. Brejc!«

Dr. Janez Ev. Krek.

Nato nastopi kot drugi govornik g. dr. Krek. Precej pri nastopu navdušeno pozdravljen prosi v svoji znani skromnosti, da bi med govorom vladal mir, češ da hoče prav mirno, toda stvarno govoriti o potrebi splošne volivne pravice in nekaj drugih opomb glede centralizma in klerikalizma napraviti. Vendar se poslušalci niso mogli vzdržati, da ne bi večkrat med govorom gospoda govornika z gromovitimi živioklici prekinili.

G. dr. Krek je z njemu lastno živahnostjo pojasnil zgoraj imenovana pojma centralizem in klerikalizem. Iz teh dveh pojmov je sklepal na potrebo splošne volivne pravice. Centralizem je po njegovem mnenju največja ovira pravega napredka med ljudstvom. Vladal pa bo, dokler ga ne prežene splošna volivna pravica, po kateri bo imel enak glas škof in zadnji mežnar, pri volitvi isto veljavo grof kot njegov podložnik, isto volilno pravico hlapec kot njegov gospodar. (Klici: »Take volivne pravice si želimo!«) Dokler ne dobijo posamni narodi Slovenci, Čehi, Poljaki itd., posamezne dežele, občine in posamezne osebe glede združništva posebne avtonomije, tako dolgo je vsak poskus dvigniti ljudski blagor brezuspešen. Ko se to doseže, potem se bo ljudstvo samo vladalo, potem tudinas, ki nam očitata klerikalizem, to je nadvlado nad ljudstvom, ne bo trebalo, potem se zopet drage volje umaknemo v svoje žrgrade. Dokler pa do tega ne pride, je naša sveta dolžnost, da se borimo magari za življenje, da pri-

»Seveda bi jo rad«, odgovori nekoliko v zadregi mladenič.

»Dobro. Prosim bližnjih pojasnil, da si jih zapišem. Jaz moram vedeti Vaše razmere, da Vam poiščem primerne neveste.«

Posredovalka odpre veliko knjigo.

»Ime?«

»Anton Keber.«

»Poklic?«

»Železnični uradnik.«

»Starost?«

»28 let.«

To seveda še ni zadosti. Izpraša ga še, kje je rojen, kakšne vere je, potem če ima sam kaj premoženja itd.

Potem ga premeri z očmi od pete do vrha in pravi:

»Sedaj pride najimenitnejše: opis osebe. Torej pišimo: srednjevelik, krepak, nekoliko brade, modre oči, lep mladenič. To zado- stuje za sedaj. Vi imate št. 712. Prosim, prihodnjic pišite samo pod to številko. Po- tem pa še nekaj: fotografijo mi morate tudi prinesiti.«

»Bodem že prinesel. Kaj moram pa še storiti?« (Konec prih.)

dobimo v zvezi z ljudstvom njemu pravic, ki mu grede. Ko je navzočim liberalcem mnogo lepega povedal o »klerikalni bisagii«, so se toliko spozabili, da so mu celo pritrjevali, dasiravno so sami pri zadnjih volitvah farško bisago imeli za glavni agitacijski pripomoček. Kdor jih zna, jih pa zna. Na tihem smo se tudi smejali, ko je Piro pritrjeval izjavam dr. Krekovim, katere popolnoma nasprotujejo programu liberalne stranke, če ga sploh ima. Saj je to pokazal dovolj jasno »veliki Slovan« Hribar v dežel- nelnem zboru, ko se je šlo za razširjenje volivne pravice. Ob vsestranskem odobravanju in med številnimi živioklici je končal ljudski govornik svoj izvrstni govor.

K sklepu je gospod predsednik dekan Koblar ob splošnem navdušenju izrekel tele besede: Pod turnom sv. Jurja, ki je pre- magal prvega liberalca satana, smo danes zborovali. Tudi mi se borimo zoper našega sovražnika, zoper liberalizem, dokler ga po- polno ne premagamo.

tem je bil končan eden najlepših letošnjih shodov katoliško-narodne stranke. Tisoč naših somišljenikov se je začel razhajati, vselešč se, da je tako izborna pre- pričani, da Zagreb ne more biti kulturno središče Srbov, nego le samo Hrvatov.

Pravijo, da prideta še dva bataljona vojske z vojaških vaj v Zagreb, in tako bode zopet vsa posadka zbrana prej, nego so bile dovršene vojaške vaje.

Nemiri v Zagrebu končani z naglo sodbo.

V Zagrebu, 4. sept.

Odkar je včeraj oglašena nagla sodba za mesto Zagreb in sosedno občino Stenjevec, je zopet vse mirno. Včeraj se je povrnil z vojaških vaj polk domače posadke z večernim karlovičkim vlakom ter se podal naravnost s kolodvora v vojašnico. Narod je pozdravljal vojske z živio-klici. Čudno je bilo, ko je vojska prihajala skozi mesto z godbo, ki je igrala narodne komade, a s hiš so plapolale narodne zastave. Izgledalo je, kakor da se slavi kakšna narodna svečanost. A vsakemu rodoljubi je bilo pri tem prizoru tesno pri srcu, kajti po hišnih stenah in vežnih vratih prilepljeni oglasi so pričali vse kaj drugega, nego narodno svečanost, pričali so naglo sodbo. Oblast je zato hitro poskrbela, da se odstranijo narodne zastave s hiš, češ, da se z njimi izživlje. To pa ni res, da bi se hotel kdo izživljati, marveč so meščani v strahu, da se jim kaj hudega ne pripeti, razobesili narodne hrvaške trobojnice, češ, da jih le ta brani, ker oblast ni razumela vzdržati reda v mestu. Razumi se, da je meščanstvo izpolnilo zapoved, saj se zdaj tudi ne boji večjih izgrediv, ker je celi polk vojske v mestu. Trdi se pa tudi, da so zastave razobešene zato, ker je velik del Srbov izdal izjavo, da drži s Hrvati in da hoče z njimi v miru živeti.

Zunanji svet sodi ta naš narodni pokret seveda čisto krivo. Razumeli niso tuji nas nikdar, ker se niso nikdar potrudili, da pro- uče naše odnose. Pa tako je tudi zdaj. Žalostno je, da tudi sami Slovani ne poznajo hrvaške h okolnosti. O Srbih vemo, da na- lašč o nas krivo pišejo, da pa tako delajo tudi Čehi, je zares žalostno. Tako češki »Na- rodni Listi« Hrvate sistematično napadajo že več let, pa so se tudi pri tej priložnosti po- kazali silno pristranski. Sami zagrebški Čehi so jih obsodili, a vsled tega se je ta časo- pis odkazal po vseh javnih lokalih po Za- grebu. To je čisto v redu, toda prav ni, da se je iz naših gostin in kavarn izključil le češki list, ki nam je protiven, vse druge, ki nas ravno tako, če še ne huje grdijo, pa pustimo mirno k nam dohajati. Dunajski in budimpeštanski časopisi nas napadajo ter nas skoraj vsi brez razlike psujejo kot nekul- turne barbarske Hrvate. Vsem tem listom naj se tudi vrata zapro. Zdjaj je za to pri- praven čas, da se iz naših lokalov odstra- nijo za vselej ti nam sovražni listi ter na- roče taki, ki drže z nami ali so vsaj mirni in ne grdijo nas.

Ce smo iztisnili »Narodne Liste«, potem je naša dolžnost, da spodimo od nas tudi budimpeštanski »Pester Lleyd«, »Neue Freie Presse«, »Grazer Tagespost« in slične slavožderske časopise. Enkrat je treba obra- čunati s temi našimi prctivniki, in zdaj je čas za to. Naši časopisi so se v tej borbi držali junaško, celo hrvaški uradni list je branil odločno hrvaško stvar, le nemška poluradna »Agramer Zeitung« ni mogla za-

tajiti svoje židovske narave ter grdi pred zu- nanjim svetom naš narod, češ, da se je pri izgrediv tudi plenilo. To pa ni res; nobeden se ni dotaknil tuje robe. Sicer pa vsi hr- vatski časopisi izražajo svojo nevoljo radi teh izgrediv, kar je čisto naravna stvar. Za- doščena za razžalitive od »Srbobrana« je za- hteval narod od oblasti, a ker mu je le- ta ni hotela dati, niti tukaj bivajoče vodje Sr- bov, premda so se pozvali po hrvaških časo- pisih, da to store javno, se je narod osvetil sam. Da se pri takih izgrediv prekorači vse- lej meja, je čisto naravna stvar, a v Za- grebu je vrhu tega še samo redarstvo mnogo zakrivilo, da je prišlo do tako velikih izgre- div. Nemci, Mažari in Italijani pa nam radi tega nimajo kaj oponašati, kajti to, kar se je izvršilo v Zagrebu, ni niti senca proti sličnim izgrediv, ki se gode v Trstu, Bu- dimpešti, pa recimo tudi v Celju, Budjevo- vicah, Jičinu in druged. Naj pometejo ti naši protivniki najprej pred svojimi vrati, kjer imajo več smetja, nego mi pred našimi.

Mnogi meščani srbi izjavljajo zdaj po hrvaških časopisih, da niso bili v nobeni zvezi s »Srbobranom« in da so držali vedno s Hrvati in se tudi kot take čutili. Skoda, da take izjave niso precej na poziv hrva- skega časopisja izdali, bilo bi manje izgre- div. Glavni vodje srbskega pokreta pa so se umaknili iz Zagreba. Nadejamo se, da bodo od zdaj pametnejši, kajti sedaj se pre- pričani, da Zagreb ne more biti kulturno središče Srbov, nego le samo Hrvatov.

Pravijo, da prideta še dva bataljona vojske z vojaških vaj v Zagreb, in tako bode zopet vsa posadka zbrana prej, nego so bile dovršene vojaške vaje.

Stranka prava, in sicer čista, pozivlje vse svoje privržence, da delujejo pomirljivo med narodom, kajti izgrediv, kakor so se go- dili zadnje dni, morejo Hrvatom le škoditi, pa tudi nerazsodno je, pokončevati narodno dobro. O tem vsem se je moglo resnobno misliti že pred temi izgrediv ter storiti svojo domovinsko dolžnost, odvrniti narod od tega. Pred vsem so bile seveda na to pozvane javne oblasti, ki pa niso izvršile svoje dol- žnosti, kakor treba.

Tuji listi oponašajo zdaj Hrvatom, da se je pri teh izgrediv grdo plenilo. Mi smo že zgoraj omenili, da to ni res in da imajo poročevalci zunanjih listov krivo, ko to tr- dijo. Kriva je pa posebno »Agramer Ltg.« s svojim neresničnim pisanjem o tej stvari. Včerajšnji uradni list je službeno potrdil, da so vse take trditve lažnjive in da se ni od demonstrantov prilastil niti komad tuje robe, pač pa so pobirali otroci kasneje raz- tresene sladčice in sladkor po ulici. Seveda bodo naši protivniki trdili svojo laž dalje, pa kaj hočemo, to je že tako njihova služba: grditi Slovane, kjer je le mogoče.

Nagla sodba je bila v Zagrebu razgla- šena zadnjikrat leta 1848. Leta 1883 prigo- dom upora radi mažarskih napisov na za- jedniških zgradbah v Zagrebu niso razglasili nagle sodbe, pač pa po nekaterih zunanjih kotarih.

Sodniki za naglo sodbo so bili precej po razglašenju nagle sodbe imenovani; pred- sednik je sodbeni svetovalec Ferić. Pri- šel je tudi z rabelj iz Budim- pešte. Mi se nadejamo, da vsi ti ne bodo imeli nobenega posla, ker Zagreb je čisto miren, kakor je bil pred izgrediv.

S srbskimi trgovci v Zagrebu so izdali tudi srbski člani zagrebškega gledališča pro- glas, da se z izzivanjem »Srbobranom« ne strinjajo. V izjavi srbskih trgovcev čitamo: »Izjavljujemo ovime svečano, da niti smo se ikada bavili politkom od sada, niti čemo od sada, i da sažaljujemo nanešenu uvriedu hrvaškemu narodu od strane »Srbobrana« u navedenom članku. Umoljav- amo slavni hrvaški narod i poštovano gra- djanstvo, da ovu izjavu primi kao z a d o - voljštinu. I. Dučić, M. Mirković, A. Lazčić, E. Popović, G. Popović, Braća Marković, Petar Nikolić, Nikola Čuk, Ljubomir Jovičić, Svetozar Torbica, S. Maksimović, D. Cekić, V. Živković, R. Marković, P. Jo- vanović.«

Sin dr. Franka Ivica Frank je bil are- tiran, a zopet izpuščen.

Sestanek hrvaških odvetnikov, ki je bil naznanjen za dne 7. in 8. septembra v Za- grebu, je preložen. Tudi izlet »Sokola« je preložen.

Došlo vojaštvo je moralo včeraj v pravem pomenu besede stradati, ker ni bilo prej nič pripravljeno, da se preskrbi toliko vojaštva.

Nekatere osebe so trgale proklamacije nagle sodbe raz vogalov in bile pri tem za- sačene. Ena oseba je bila aretirana, ker se je ostro izrazila o nagli sodbi. Te osebe pridejo pred naglo sodbo.

Razprave z Ogrsko.

Sinoči so se podali ministrski pred- sednik Körber ter ministri Böhm-Bawerk, Call in Giovanelli z dotičnimi poročevalci v Budimpešto, da prisostvujejo, kakor se trdi,

najzadnji konferenci z ogrskimi ministrskimi tovariši o nagodbi in carinskem tarifu, ki se danes prične. Razprava se proračunava na dva dni. Avstrijski kakor tudi ogrski vladni krogi priznavajo, da bo pri tej konferenci završeno vse dosedaj še ne rešeno delo, a dobi se še tudi ljudi, ki trdijo, da v dveh dneh ne bo mogoče završiti vsega ogromnega dela, in da se bodo morali ministri sniti v tem slučaju še enkrat na Dunaju. Ministerski predsednik Körber je sicer trdno prepričan, da mu tega ne bo treba in da bo prihodnji teden že lahko prišel z dogovori o češko- nemski spravi. — Bodisi kakorkoli, gotovo je, da Madjari nikakor ne pričakujejo po- raza.

Razmerje mej naše državo in Italijo.

V nekatere dunajske liste so gotovi ita- lijanski krogi v zadnjem času poslali vest, da je mej našo monarhijo in Italijo do naj- novejšega časa vladalo zelo ostro nasprot- stvo, in da bi bilo to že sedaj pokazalo svoje zle posledice, da se ni obnovila — trozveza. Mej obema državama, glasi se mej drugim, obstoji še danes izrecon anta- gonizem in treba bo vse okretnosti zveznih vlad, da se to nasprotstvo omili. Vzrok so- vrasstvu Italije proti Avstriji je dvojen. Prvi vzrok je baje zatiranje italijanskega ele- menta v Istri in Dalmaciji (!), potem pa želja Italije, da si pribori mesto v orijentu. Ako bi Avstrija bolje postopala z italijansko narodnostjo v državi, bi Italija lahko poza- bila na sanje glede aneksije nekaterih dežel, po katerih jo že davno skomina. Korzika in Malta sta tudi italijanski deželi, ali ker se v teh deželah ne žali narodni čut, ne misli nikdo, da bi reklamiral za Italijo Korziko in Malto. Avstrija bi torej dobro storila, ako bi se odpovedala svojemu narodnostnemu programu nasproti Italijanom v Dalmaciji in v Istri, Lahom v Tirolah naj da avtono- mijo, Trst naj pušča na miru — potem bo kmalu umrl irredentizem in Italija se od- pove svojemu poželenju po teh avstrijskih deželah. Isto velja glede Albanije. Italija noče te dežele okupirati, ampak želi le uve- ljaviti svoj vpliv na zapadno Albanijo. — Te želje Lahonov so vsakomur znane. Av- strija naj jim prepusti vse obrežje ob ja- dranskem morju, pa si zagotovi prijateljstvo Italije. Toda grozdje zanje še ne bo tako kmalu zrelo.

Nemški cesar o Poljakih.

Cesar Viljem je včeraj vsprejel v Po- znanju takozvane provincialne stanove. Za- hvalil se jim je na udanostni izjavi, potem pa izrazil svoje globoko obžalovanje nad tem, da se del (?) nenemških podložnikov le s težavo prilagoduje obstoječim razmeram, ter rekel, da je laž (!) da bi se katolikom povzročale kake ovire pri izvrševanju njih verskih dolžnosti ter da se skuša zatreti razvoj kakega naroda. Uradniki morajo brez- pogojno izvajati politiko, ki jo cesar pri- znavava kot edino pravo za blagor posamnih pokrajin. Zaključil pa je cesar svoj govor s temi le besedami: »Tu poznaj z le Prusijo. Svojim prednikom sem dolžan, skrbeti za to, da ostane ta pokrajina ne- razdruženo zvezana s pruskim kraljestvom in da ostane dobro pruska in nem- ška«. — Poljaki na Poznanjskem so torej zopet zvedeli, pri čem da so. Prej ne bodo našli milosti v cesarjevih očeh, dokler se popolno ne ponemčijo.

Volivni boj v Švediji.

Na Švedskem se celi tekoči mesec vrše parlamentarne volitve. Izvoliti je nove po- slance za drugo zbornico, ki šteje 230 po- slancev. Te volitve so posebno važne radi tega, ker se gre za to, se li v novem parla- mentu premeni sedanji volivni red ali ne. Na državnem krmilu je sicer sedaj taka vlada, ki pospešuje volivno reformo, toda v stari zbornici je sedelo komaj 90 mož, ki so se strinjali s tem načrtom. Soc. demo- kratje so imeli v zastopu le enega moža. Borba se vrši sedaj pod utisom boja za vo- livno reformo in imajo dotične stranke pre- cej nade, da srečno prodro s potrebno ve- čino.

Iz brzojavk.

Nadvojvoda Fran Ferdinand — admiral. »N. Wr. Tagblatt« vé poro- čati, da je imenoval cesar prestolonaslednika

navdvojstvo Frana Ferdinanda za admirala. — Španski kralj Alfonz XIII. letos ne potuje. Prvotno poročilo, da kralj Alfonz še letos obišče razne evropske dvore, se sedaj oficijelno dementira. — Mandat odložil je mladočeški državnozbornski poslanec, zastopnik praškega mesta Gvidon Bielsky. Prejel je več nezaupnic, ker je le redko pobajal v državni zbor. — Kršćansko-socialnega kongresa v Tridentu se je minulo nedeljo udeležilo nad 6000 delavcev. Zastopanih je bilo do 300 društev. — Gališki deželni zbor se ne snide k jesenskemu zasedanju, ker se boje velikih napadov od mladorusinske strani. — Soc. dem. strankarskemu shodu v Monakovem, ki se prične 14. t. m., je došlo doslej 80 predlogov. Mej temi zahteva eden, da se ne sme iznova izvoliti sedanja predstojništvo. — Burski generali v Londonu. Včeraj so imeli burski generali prvi razgovor s Chamberlainom. Prisostoval mu je tudi Kitchener. — Nemški centrum in carinski tarif. — Dne 16. t. m. se snidejo vsi člani centra, da se definitivno dogovoré o stališču napram načrtu. — Nizozemski parlament se odpre dne 16. t. m. Otvoritveni govor bo govorila kraljica sama.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. septembra.

Visoko odlikovanje. Mornarskemu stotniku g. Alojziju Šusteršiču je ruski car podelil red sv. Ane z vojno dekoracijo (meč). V dotičnem ukazu utemeljuje car to odlikovanje z besedami: „V znamenje Svoje naklonjenosti napram Vam ter za Vaše izredno sodelovanje pri naskoku na trdnjavo Peitang“. — Kakor znano, poveljeval je g. Šusteršič avstrijsko vojaštvo pri naskoku na trdnjavo Peitang v Kitaju. Naskok se je izvršil skupno z Rusi in Francozi. Pri tej priliki se je naše vojaštvo odlikovalo tako, da je našlo občudovanje vseh inozemcev, ki junaškega nastopa Avstrijcev niso mogli prehvaliti. Mornarski stotnik Šusteršič je mlajši brat državnega poslanca dr. Šusteršiča.

Shod proti pijančevanju. Kot namček na shod naših nepolitičnih društev, pri katerem se bo šlo za izobrazbo našega naroda, se bo sešel v kratkem shod proti pijančevanju, ki je najhujše zlo na telesu naroda našega in največja ovira njegovega blagostanja. Shod ta bo najbrž v sredo dne 17. septembra. Shoda, ki se bo vršil v prihodnjih dveh dneh, se duhovniki ne bodo mogli udeležiti zaradi praznikov; zato pa bodo lahko prišli na ta drugi sestanek. Spregovorili bomo več o tem še pozneje, za danes opozarjamo na to samo prijatelje antialkoholnega gibanja.

Cesar na poti iz Pulja. Včeraj zvečer ob 7. uri 23 min. povrnilo se je Njegovo Veličanstvo mimo postaje Buzeta iz Pulja. Vse vasi občine buzetske — so zapalile kresove. A nadkrijeval je Buzet, ki je bil razsvetljen; na vseh straneh naenkrat so pričeli goreti kresovi, ko so topovi naznanili prihod vlaka na postajo. Posebno krasoto je pokazal zvonik glavne cerkve. Na postaji so doneli navdušeni »živio« navzočih.

Duhovske zadeve na Koroškem. Č. g. Oskar Ressler, katehet v Celovcu, je postal župnik pri sv. Juriju ob jezeru. — Razpisana je do dne 10. okt. župnija Zelče. — Dne 14. sept. bo slovesno posvečena na novo popravljena mestna farna cerkev v St. Andražu v labudski dolini.

Konferenca »Sodalitatis sacerdotum« za ribniško dekanijo bo prihodnje sredo dne 10. sept. t. l. ob 10. uri v Ribnici.

Pri veselici »Slov. križ socialne zveze«, katera se vrši dne 7. sept. na čast delegatom naših nepolitičnih društev, bo ljubljanska društvena godba izvajala naslednje skladbe: »Le pogumno naprej«, koračnica, Kmoch. — »Pozdrav gorenjaki«, valček, Parma. — »Spomladni cvet«, ouvertura, Kovarik. — »Anica«, mazurka, Skalicki. — »Oče neboški«, pesem, Krakauer. — »Milica«, polka, Gleisner. — Venec čeških pemij, Komzak. — Koncertna ouvertura, Frank. — »Austrija«, valček, Ziehrer. —

»Intermezzo« iz opere Ksenija, Parma. — Potpourri iz češ. opere Kovarik. — »U boj« Zajc. — Polka hitra, Vitasek.

Osebnosti. Suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani, g. J. Kostial je imenovan glavnim učiteljem na pripravnici v Kopru. Suplent na koprski drž. gimnaziji g. Viktor Magnano je postal glavni učitelj na pripravnici v Gorici. — Okr. zdravnik dr. Ludv. Brezina je imenovan okr. nadzdravnikom za Stajersko. — Dosedanji vodja ptujskega okrajnega glavarstva, namestniški tajnik Anton Underrainer, je imenovan okrajnim glavarjem.

Političen shod. V Čadramu bo kat. politično narodno društvo »Sloga« 14. t. m. popoldne po litanijah imelo svoj občni zbor in bo pri tistem č. g. državni poslanec Žičkar svojim volivcem govoril o političnem položaju.

Na Dobrni je, kakor se nam poroča, minolo sredo preč. g. kanonik in dekan dr. Gregorec izvrševal kanonično vizitacijo. Ob enem je blagoslovil letos prenovljeno župnišče in kapelanijo. Za spomin na ravnokar omenjeni prigodek je č. g. Kukovič, tamošnji župnik, spregovoril primerno besedo zasadi med obojnim postopjem mlado lipo. Župnišče stoji od l. 1791, kapelanijo pa so postavili l. 1755.

Komorni pevec Pogačnik Naval prične dne 17. t. m. gostovanje v praškem narodnem gledališču. Pel bo v svojem materinem slovenskem jeziku.

Zopet strašno dejanje »Štajerčevga« pristaša. Iz Rhtarovca se poroča »Sloven. Gospodarju«: Tukajšnji posestnik Franc Lenartič zabodel je svojo ženo z nožem štirikrat v prsi smrtno nevarno. Zaklati je hotel nato svojega lastnega, komaj dve leti starega otročiča, a tega je k sreči dekla rešila gotove smrti. Nazadnje vzel je britvo ter je sam sebi zarezal goltanec. Malo živega odpeljali so v radgonsko bolnišnico še isti večer. Zločinec bil je strasten žganjepivec, ter verni pristaš ptujsko-šnopsarskega »Štajerčevca«. V sramoto naši občini se mora reči, da je »Štajerčev« duh nekatere že tako okužil, da si je nek predrznež upal celo motiti duhovnika, ko je na pol mrtvi ženi prinesel sv. popotnico. Oba sta v smrtni nevarnosti, ter je malo upanja, da okrevata.

Za pogorelce v Martinjaku objavlja današnji uradni list oklic za nabiranje darov, ki ga je izdal deželni predsednik baron Hein, ki je v ta namen daroval 100 K.

Gradnja železnice Grobelno-Rogaška Slatina. Č. kr. namestn. v Gradcu je odredilo za zgradbo železnice Grobelno-Rogaška Slatina politični obhod in razlastilno obravnavo, ki se boče vršila od 9. do 19. sept. pod vodstvom č. kr. namest. svetovalca barona Ivana Salis. Soglio s prisostvovanjem č. kr. nadinženirja. Železnica se baje začne zidati takoj, ko se izmeri.

Goriški mestni svetovalec Paterlini se je odpovedal svoji časti in ga bode treba nadomestiti z drugim. Kdaj pač pride čas, ko bode odstopivše Lahe v mestnem starešinstvu mogoče nadomestiti s Slovenci. »Soča« morda poreče: »To ne bo nikoli!« In zakaj ne? Kriva je pač mnogo nesloga med Slovenci, katero Lahom v veselje goji baš »Sočina« stranka.

Vojak se je ustrelil zaradi razžaljenja cesarja. V tržaško luko se je povrnil parnik »Habsbug«, na katerem se je pripeljal tržaški 97. pešpolk z vojaških vaj v Istri. Tekom vožnje pa se je izvršil tragičen čin: ustrelil se je namreč prostak Iskra iz Voloskega. Zatrjuje se, da je Iskra na vojaških vajah na Krasu z nekim izrazom žalil našega cesarja, vsled česar mu je njegov podčastnik zapretel, da ga zatoži na pristojnem mestu; to je Iskra, ki bi bil sedaj končal svoja vojaška leta, tako prestrašilo, da se je v svojem obupu ustrelil. Bil je takoj mrtev.

Iz Kranja se piše: Naša »napredna« inteligenca je lahko ponosna na svojega najodličnejšega pristasa — Kokalja, blagajnika bolniške blagajne in agenta ter glavnega liberalnega agitatorja. V dokaz, kako »olikan« je ta mož, naj vam bo ta dogodek: Ko so se presvili g. knezoškof pripeljali v soboto okoli 1/2. v Kranj, sedel je mogočni Kokalj na stolu pred kavarno »Jäger«. Dočim so drugi ljudje dostojno pozdravljali svojega

škofa ter klečé sprejemali blagoslov, sedel je Kokalj pokrit in držal v rokah visoko »Slov. Naroda«. Hotel je s tem dejanjem, katero so vsi obsojali, dokazati, da je ta list njegov evangelij. Privoščimo »naprednjakom« še več takih izbornih mož.

Kaj bo v bodočem štajerskem deželnem zboru? Govori se, da dosedanji dež. glavar grof Attems ne bo več deželni glavar. Nadomesti ga baje grof Kottulinsky. »Süsteierische Presse« poroča, da vsaj v začetku novega deželnega zbora slovenski deželni poslanci ne bodo pričeli z abstinenco politiko. Prišli bodo v deželno zbornico in bodo tu z vso odločnostjo zastopali zadeve slovenskih deželanov. Poslanci se skoro gotovo pri tem ne bodo posluževali družega, kakor slovenskega jezika. Slovencem je torej prav, ako se oseba dež. glavarja spremeni, a tako, da bo bodoči dež. glavar mogel jezikovnim razmeram v deželi popolnoma zadoščati.

Otvoritev slovenskega »Dekliškega Doma« v Trstu. V nedeljo, dne 7. septembra t. l. bo otvoritev »Dekliškega doma«, zavoda sv. Nikolaja v Rocolu v ulici Sett fontane, št. 34. Pri slavnosti sodeluje iz prijaznosti »Slovensko pevsko društvo« in vojaška godba. Vspored slavnosti: Ob 9. uri dopoldne sv. maša, katero bode daroval društveni katehet preč. gospod Fran Guštin v cerkvi sv. Vincencija. Po sv. maši blagoslovljen je doma zavoda sv. Nikolaja. Popoldne ob 4. uri koncertna veselica na lastnem vrtu.

Velik požar v Trstu. V zalogi tvrdeke Grego & Comp je včeraj napravil požar 10 000 kron škode.

»Narodna tiskarna« v Gorici sprejme takoj spretnega korektorja; plača po dogovoru.

Porotne obravnave v Mariboru se prične dne 9. t. m.

Pevska slavnost v Ptuj. Ker je umevno, da se pri razpošiljanju vabil vrine pomota v tem, da eden ali drugi ne dobi vabila, blagovoli naj se to z ozirom na ogromno delo in velikanske priprave oprosti. Dotičnim veljaj splošno vabilo objavljeno v vseh slovenskih časnikih. V nedeljo 7. septembra bode v Ptuj sestanek vseh Slovencev! Slabo vreme naj nikogar ne plaši, ker je tudi za ta sicer neljubi slučaj vse preskrbljeno. Na svidenje! Odbor.

Potres so 1. t. m. čutili tudi v Oseku in Gradišču ob Soči.

Ljubljanske novice.

Potovanje Njega Veličanstva cesarja. Ob 10:42 ponoči pripeljal se je s posebnim dvornim vlakom cesar na tukajšnji južni kolodvor. Vlak se je ustavil tukaj za pet minut. Na peronu so bili deželni predsednik baron Hein s prezidijalnim tajnikom, okrajnim glavarjem Haasom, č. kr. žand. podpolkovnik Riedlinger s svojim adjutantom in župan Ivan Hribar. Občinstvo ni smelo na kolodvor.

Sv. maša za pokojno cesarico Elizabeto bo v tukajšnji stolnici v sredo dopoldne ob 10. uri.

Ljubljanski Hrvatje so včeraj zvečer pokazali, da so solidarni s Hrvati v Hrvatski, in da obsojajo nesramno pisanje »Srbobrana«. Sli so v kavarno »Valvazore«, vzeli »Srbobrana« in ga potem zunaj zažgali.

Sploštvanim someščanom. Prihodnje dni 7. in 8. septembra bode v Ljubljani sestanek delegatov nepolitičnih slov. izobraževalnih društev. Oglašenih je k sestanku veliko število gostov iz vseh slovenskih dežel in tudi mnogo bratov Hrvatov. Prosimo o tej priliki cenjene someščane, da tudi to pot, kakor vselej, pokažejo svojo občeznano gostoljubnost in gredo pripravljalnemu odboru pri hvalevrednem delu na roko s tem, da mu dajo na razpolago kolikor mogoče mnogo brezplačnih stanovanj, ali vsaj proti nizki odškodnini. Prepričani smo, da se bo ljubljansko prebivalstvo temu oklicu rade volje odzvalo. Oglašila za stanovanja se sprejemajo v prodajalnici gospoda Maksa Brusa a pred škofijo do jutri zvečer.

Električnega voza se je ustrašil danes dopoldne na Dunajski cesti konj Franciška Ceberška iz Kranja. Konj je zdirjal in prevrnil voz, na katerem je bilo pohoščeno.

Pot v svet. Trinajstletni deček Karol Seidl je sredi meseca avgusta pobegnil od svoje matere, stanujoče na Krakovskem nasipu št. 10 in se dosedaj še ni vrnil.

Dva navihanca sta včeraj popoldne opeharila prodajalko kruha v Selenburgovih ulicah št. 3 Antonijo Ederihovo za petak.

Prišla sta kupit kruha in je eden plačal dve zemlji s petakom. Ko mu je prodajalka našla drobiž, pograbil ga je in svoj petak ter zbežal, njegov tovariš pa za njim.

Vojaški vlaki. Danes popoldne sta se pripeljala do Ljubljane dva vojaška vlaka. Vojaki, ki so prišli s prvim vlakom ob eni uri, so tukaj dobili kosilo, potem pa se odpeljali naprej. Drugi vlak pride zvečer ob 6. uri.

Okradena. Katarina Zgaga, posestnica v Potoku pri Skofji Loki, pila je včeraj zvečer v Češnvorarjevi gostilni v Kolodvorskih ulicah v družbi neke nepoznane, prav zgovorljive ženske, s katero sta bili prišli skupaj še le v gostilni. Tujka je vabila Katarino Zgago, da bi šli skupaj na kolodvor cesarja gledat. Zgaga ni bila pri volji iti z njo in tako je tujka sama odšla. Komaj pa je zunaj gostilne, zapazila je Zgago, da jej manjka denarnica s 14 kronami. Tekla je za ženo na ulico, pa je ni več dobila. Tudi na kolodvor je ni bilo cesarja gledat.

Davčni urad v iustični palači. Č. kr. glavni davčni urad v Ljubljani iz v z e m š i oddelek za mesto Ljubljano, preseli se tekem prihodnih dni v novo iustično palačo, ter bo od 11. t. m. v isti — Cigaletove ulice — v pritličju na levo uradoval.

Zgubljen denar. Ivana Flander, delavka v tobačni tovarni, je izgubila včeraj popoldne na poti od Sodarske steze po sv. Florijana ulicah, Židovskih ulicah skozi »Zvezdo« in po Selenburgovih ulicah do Franc Jožefa ceste 20 K.

Mlada napadalca. V Gospodskih ulicah sta danes dopoldne dva dečka napadla 13 letnega Ivana Hudečka in mu je eden podstavil nogo, drugi pa ga je udaril po nosu, da se mu je takoj kri pcedila. Napadalca sta stara šele po 11 let.

Književnost in umetnost.

»Spomnite se besed, katere sem vam govoril«.

Pod tem naslovom so knezoškof lavantinski prevz. g. dr. Mihael Napotnik izdali zbirko (30) cerkvenih govorov, katere so razvrstili na štiri dele. I. del obsega pridige o cerkvenih osebah; II. del o blagoslovljanju cerkvenih rečij; III. del o posvečenju cerkvenih rečij in IV. del tri govore na katoliških shodih. Knjiga šteje 365 strani v lični veliki osmerki, a se ne dobi nikjer na prodaj, ker so premil. gospod pisatelj blizo vse izvode že razdelili svojim častiti duhovščini. Kdor bi rad bral zanimivo knjigo, obrne se naj do znanega mu duhovnika lavantinske škofije, da mu jo posodi.

Razne stvari.

Najnovejšo od raznih strani

Nad 3000 žrtev je zahteval ognjenik Mont Pelee po najnovejših poročilih z Martiniqua. Nad eno miljo dolg del otoka se je po erupciji pogreznil v morje. Tudi kraj Grand Riviere je popolno opustošen. — Keckemety v Ameriki. Keckemety, ki je pokradel poldrugi milijon kron, je postal iz Amerike dvoje pisem na stariše in svojega prijatelja. Policija je pisni zaplenila. — Splošna stavka v Florenciji končana. — Boj mej italijanskimi in nemškimi delavci na Vestfalskem. V Bönsergu se je pojavil mej laškimi in nemškimi delavci hud razpor, ki se je končal s pravo bitko. Oddalo se je do 20 strelav. Več oseb je nevarno ranjenih. Obdelavali so se tudi z nožmi. — Nezgoda predsednika Roosevelta. Barolinski listi javljajo, da je elektr. voz prodril lovski voz Roosevelta in se šele v razdalji 30 m. ustavil. Predsednika in spremstvo je vrglo v vzca. Roosevelt ima znatne poškodbe na obrazu.

Millionar umorjen. Iz Čikage se poroča: Walter A. Scott, predsednik Illions Wire kompanije, je bil smrtno ranjen v nekem prepiru s kompanijskim inženirjem Walter Stebbingsom. Povod prepira je bilo, ker se je Scott protivil plačati račun za novo tovarno, za katero je nadzornik Stebbings oddal kontrakt neki tvrdki v Bostonu. Inženir je trikrat z nožem zabodel predsednika, da je ta kmalu nato umrl. Stebbings se opravičuje, da ga je Scott napadel ter da v boju sam ni vedel, kaj je delal.

Društva.

(Bralno društvo v Št. Vidu p. Vipavi) priredi veselico v proslavo 25letnice slavnega vladajočega papeža Leona XIII. na dvorišču gostilne »Rudolf« v nedeljo 7. septemb. 1902. Vspored: 1. a) Slavnostni govor. b) Skroup: »Papeževa himna«. 2. Brož: »Slava Slovencem«, udarjajo tamburaši. 3. P. H. Sattner: »Perice« (narodna), petje in tamburanje. 4. S. Premrl: »Narodni venček«, udarjajo tamburaši. 5. P. H. Sattner: »Studenčku«, poje mešan oktet. 6. a) M. pl. Farkaš: »Sribanj-ska ružica«, udarjajo tamburaši. b) »Ples patuljaka«, udarjajo tamburaši. 7. Žirovnik: »Večernica« (narodna), petje in tamburanje. 8. a) Dr. B. Ipavec: »Danici«, udarjajo tam-

buraši. b) Potočnik: »Dolenjaka«, udarjajo tamburaši. 9. P. H. Sattner: »Na planine«, mešan zbor in bariton-solo. 10. a) M. pl. Farkaš: »Ljubljena sčeta«, udarjajo tamburaši. b) Knobloch: »Sokolova koračnica«, udarjajo tamburaši. 11. Dr. J. Ev. Krek: »Pravica se je izkazala«, burka v dveh dejanjih. Srečanje s prosto zabavo. Udarjajo šentviški tamburaši. Začetek ob pol 5. uri popoldne. Cene: I. sedeži 80 v., II. sedeži 60 v., stojišča 40 v. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica eno uro pozneje v notranjih prostorih. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Dvajsetletnica) prvega slovenskega pevskega društva »Lira« v Kamniku, dne 7. septembra 1902. — Vspored slavnosti. Ob pol 8. uri zjutraj zbirališče vseh tukajšnjih društev v žitnični dvorani. Ob 8. uri dopoldne odhod na kolodvor k vsprejemu vnanjih z vlakom došlih pevskih in drugih narodnih društev in pozdrav istih po predsedniku »Lira«. Ob pol 9. uri dopoldne spreved po predmetju Šutna in po Glavnem trgu do mestne hiše, kjer pozdravi došle goste gospod mestni župan, Kamniške rodoljubkinje izročje v spomin dvajsetletnice društveni zastavi trak. »Lira« zapoje svoje društveno geslo. Ob pol 10. uri skupna pevska vaja v prostorih Narodne čitalnice. Ob pol 11. uri sestanek vseh društev na Glavnem trgu. Ob 11. uri odhod v župno cerkev k sv. maši, pri kateri poje »Lira«. Ob pol 12. uri spreved vseh društev in sicer izpred župne cerkve po Šutni, Glavnem trgu, Grabnu, Radeckega ulici in Veliki ulici do mestne hiše, kjer se društva razidejo. Ob 1. uri banket v hotelu »Fischer«. Slavnostni koncert ob 4. uri popoldne na vrtu Fischerjevega hotela, pri neugodnem vremenu v prostorih Narodne čitalnice. — Med posameznimi točkami svira sl. mestna godba kamniška. — Vstopnina h koncertu 1 K za osebo, za rodbino s 3 osebami 2 kroni. Sodelujoči gg. pevci so iste oproščeni. — Po koncertu prosta zabava. — Popoldanski izlet kojega prirede ob ugodnem vremenu v ponedeljek dne 8. septembra t. l. vsa tukajšnja društva na Vrhopolje, kjer se na vrtu Winklerjeve gostilne vrši velika ljudska veselica z godbo, petjem, živjo pošto in koriandoli korzom. Na večer se zažiga umetalni ogenj.

(Vabilo k gledališkima predstavama.) kateri priredi katoliško slovensko izobraževalno društvo »Mengeš« na Mali Smaren dne 8. septembra 1902 po popoldanski službi božji v Malem Mengšu v gostilni »pri Jelenu«. Vspored: 1. Nagovor mladini. 2. »Novi zvon na Krtini«. Igrokaz v treh dejanjih. 3. Blagovestnikom. Deklamacija. Zložil Simon Gregorčič. 4. Dr. Veznal in njegov sluga Stipko Tiček. Veseligrada v dveh dejanjih. Predstavljalo se bo ob vsakem vremenu. Vstopnina: Sedež 1. vrste 40 kr., II. vrste 25 kr., stojišča 15 kr. — Otroci so vstopnine prosti. — Ker je čisti dobiček namenjen za napravo novega odra in zastora, se preplačila hvaležno sprejemajo. — K prav obilni udeležbi nabi najljubnejše odbor.

(Katoliško izobraževalno društvo na Mirni) priredi 7. sept. t. l. veselico v prostorih g. Martina Kolenc a »na Žagi«. Vspored: tamburanje. Vse komade udarja društveni tamburaški zbor pod vodstvom kapelnika Antona Kolenc a. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina 20 h. za osebo. — V slučaju slabega vremena se vrši veselica 8. sept. na mali Smaren. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za pogorelce v Martinjaku: Gospod Ferdo Lavrine, kaplan; 6 K. — Nekdo 10 K.

Za Jeranovo dijaško kuhinjo: Svojemu ljubemu prijatelju gosp. Al. Kremžarju mesto venca na grob 15 K g. župnik Jan. Ažman v Gorjah. Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Nemiri v Zagrebu.

Reka, 5. sept. Mnogo srbskih rodbin je iz Zagreba došlo sem.

Beligrad, 5. sept. Tu vlada radi zagrebških dogodkov veliko razburjenje. Vršil se je shod in zahtevalo, da vlada preskrbi zadoščenja.

Dunaj, 5. sept. (C. B.) Cesar se je v spremstvu nadvojvode Rainerja danes zjutraj vrnil iz Pulja in se podal v Schönbrunn.

Pulj, 4. sept. Danes popoldne potem, ko je obiskal cesar novi »balancedock« ter pregledal nagloma arsenal, kjer je bil pozdravljen s »hura« klici, prepeljal se je v kočiji skozi arsenalno ulico in S. Policarpo do cerkve mornarične, kje si je ogledal spominsko ploščo za v Kini padle vojake. Od tod se je istim potom vrnil na kolodvor ter je ob 5. uri odpotoval s spremstvom. Po vseh ulicah je bilo natlačeno ljudstva. Ob poti, koder se je cesar vozil, so delali spalir mornarji. Gromovito topovje je oglašalo, da se je cesar poslovil od Pulja. Vse se je končalo v najlepšem redu in kakor se trdi, na največjo zadovoljnost cesarjevo.

Maribor, 5. sept. V Beranekovi tovarni pohoštva je stavka.

Budimpešta, 5. sept. Vest, da je ministerski predsednik izdal naredbo, vsled katere morajo gostilniške in kavarniške natakariče in blagajničarke biti stare najmanj 40 let, se pojasnjuje kot popolna izmišljotina.

Budimpešta, 5. septembra. (O. B.) Danes se nadaljujejo nagodbene konference ob navzočnosti obeh ministerskih predsednikov in resortnih ministrov.

Budimpešta, 5. sept. V Szamos Ujvaru je primadona Julija Pakar v ljubosumnosti ustrelila na odru junaškega tenorja Batoša. Pevec je ostal na mestu mrtev. Morilka je letela v garderobo in si prerezala žile. Ranjena je smrtno nevarno.

Budimpešta, 5. sept. Tukajšnja policija je telegrafično naročila policiji v New Yorku, naj aretira ondi se nahajajočega defraudanta Keckemetija.

Brno, 5. sept. Listi poročajo, da je za katoliško narodnega kandidata dr. Koudela pri nadomestni volitvi v drž. zbor v okolici brnski agitiral mladočeški poslanec Swozil. Sedaj je Swozil odstopil od uredništva mladočeškega kmetškega lista in se je pridružil dr. Koudeli. Ni izključeno, da tudi Swozil pristopi »Slovanskemu centru«.

Umrli so:

2. septembra. Peter Pin, zasebnik, 84 let, Dunajska cesta 31, ostarelost.
3. septembra. Ciril Picelj, pekovski sin, 3 mes., Stranska pot 11, črevesni katar.
4. septembra. Leon Jeraj, delavčev sin, 14 mes., Karolinska zemlja 7, driska. — Ivana Wagner, nadarbinka, 69 let, Japljeve ulice 2, apoplexia cerebri.

V bolnišnici:

1. septembra. Marija Kristan, perica, 34 let, haemorrh. cerebri.
2. septembra. Simon Skubic, dninar, 60 let, pyelonephritis.
3. septembra. Jera Jeretin, delavka, 49 let, vitium cordis emphysema pulm.

Žitne cene

dne 4. septembra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borski:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	6-96	do 6-97
Rž za spomlad	7-27	» 7-28
Pšenica za spomlad	—	—
Rž za jesen	6-29	» 6-30
Koruzna za juli-avgust	—	—
„ „ sept.-oktober	5-64	» 5-66
Oves za jesen	5-77	» 5-78

Na budimpeštanski borski:

Pšenica za oktober	6-72	» 6-73
Pšenica za april	7-01	» 7-02
Rž za oktober	5-99	—
Rž za april	6-19	» 6-20
Oves za oktober	5-45	» 5-46
„ „ april	5-75	» 5-76
Koruzna za maj (1903)	5-35	» 5-36

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K 7-40	» 7-80
„ južne tel.	7-20	» 7-70
Rž	6-35	» 6-65
Ječmen	5-90	» 7-25
„ ob Tisi	5-75	» 7-75
Koruzna ogerska	5-45	» 5-80
Cinkvant	6-20	» 6-50
Oves srednji	6-05	» 6-20
Vizol	—	—

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetровi	Nelo	Padačina v 24 urah v mm.
4	zjutraj	739-0	19-7	sl. szah	jasno	0-0
5	zjutraj	738-5	15-0	sl. jug	megla	0-0
6	zvečer	738-5	28-0	sl. vzjvz.	jasno	0-0

Srednja večerajša temperatura 20-7, normale: 16-4

Dunajska borza

dne 5. septembra.

5-letni državni dolg v notah	101-85
Skupni državni dolg v srebru	101-75
Avstrijska zlata renta 4%	121-50
Avstrijska kronska renta 4%	100-25
Ogerska zlata renta 4%	121-05
Ogerska kronska renta 4%	98-15
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gid.	1586-—
Kreditne delnice, 160 gid.	630-75
London v ista	239-62 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-—
10 mark	23-41
30 frankov (napoleonidor)	19-06
Italijanski bankovci	94-60
C. kr. cekini	11-28

Proda ali v najem se dá

hiša

ležeča ob deželni cesti, 10 minut od Ribnice oddaljena poleg vode. Hiša je nova enonadstropna z vrtom, več sobami in kletjo. Do zdaj je v nji gostilna. Pojasnila daje Anton Pajnič, Ribnica, Dolenjsko. 993 4-4

Novo urejena prva hrvatska tovarna za šaluzije, rolete, lesene in železne zastore na valjcih in kartonaže

G. Skrbie

Ulica 40 ZAGREB Ulica 40

priporoča svoje na glasu solidne, točne in cene 118 12-8

domače proizvode, odlikovane z največjim odlikovanjem.

Moderni stroji! Brez konkurence!

Ceniki zastoj in franko. * * * Poprave točno in po ceni.

Št. 837.

1046 3-1

Pričetek šolskega leta na mestnih in zasebnih ljudskih in meščanskih šolah.

Na I., II. in III. mestni deški šoli, na mestni nemški petrazrednici, na mestni slovenski in nemški deklški osemrazrednici, na deklških šolah pri Ursulinkah, na mestni dvorazrednici na Barju, na zavodih baronice Lichtenthurn, Huth-Hanns, privatni deški šoli v Marijanišči in nemškega Schulvereina začne se šolsko leto 1902/3

v torek, dne 16. septembra t. l.

s klicanjem sv. Duha.

Za vpisovanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk so določeni dnevi 13., 14. in 15. septembra.

Vpisovalo in sprejemalo se bode: za I. mestno deško petrazrednico v šolskem posloju v Komenskega ulicah; — za II. mestno deško petrazrednico v šolskem posloju na Cojzovej cesti; — za III. mestno deško petrazrednico, za nemško deško petrazrednico in nemško deklško osemrazrednico v šolskem posloju na Erjavčevi cesti; za slovensko deklško osemrazrednico v šolskem posloju na sv. Jakoba trgu; — za deklške šole pri s. s. ursulinkah in ursulinskem samostanu; — za mestno dvorazrednico na Barju v šolskem posloju na Karolinski zemlji; — za deško šolo v Marijanišču v posloju Marijanišča na Poljanski cesti; za deklško šolo v Lichtenthurničinem zavodu na Poljanski cesti; — za zasebno deklško osemrazrednico v zavodu Huth-Hanns na Poljanski cesti; — za nemško deško šolo Schulvereina v realnem posloju.

Otroci, ki ne stanujejo stalno v Ljubljani, se ne smejo sprejemati na novo v ljubljanske šole. Učenci in učenske, ki so zahajali že doslej v tukajšnje šole, dasi stanujejo izven mesta, smejo zahajati v šole še dotlej, da zadosté svoji šolobveznosti.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 1. septembra 1902.

Št. 28.553

1045 3-1

Razglas.

V smislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873 (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo

prvotni imenik porotnikov za l. 1903

od sobote, 6. dne septembra do sobote, 13. dne septembra t. l.

v pisarni magistratnega tajnika E. Laha na vpogled razgrnjen ter da ga v tem času v uradnih urah vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4 omenjenega zakona oproščeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zadnje potrdi, da jih ni mogoče utrpeti za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prihodnjega koledarskega leta.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 4. septembra 1902.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 57